

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

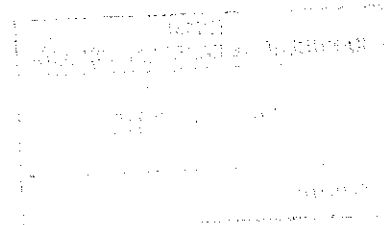
Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 443580 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması" ile Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair "Notalar"ın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim *04.04* 2019

M. Şentop

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih :	29 Nisan 2019	Esas No: 2/1778

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ

04 Nisan 2019

Numara:

TBMM
GELEN EVRAK

05 Nisan 2019

No: 451192

EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BELARUS CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL AMAÇLI
KULLANIMI İÇİN İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI İLE ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 11 Kasım 2016 tarihinde Minsk'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması" ile Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair "Notalar"ın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

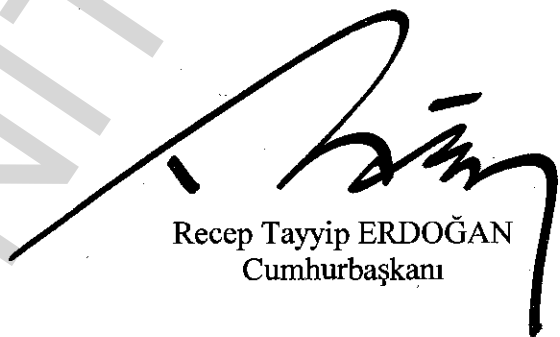
T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : 68244839-599-47076
Konu : Anlaşma ve Notalar

15 Mart 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

11 Kasım 2016 tarihinde Minsk'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması" ile Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair Notaları Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Anlaşma (Türkçe, Rusça, İngilizce)
- 2- Notalar (Türkçe, İngilizce)
- 3- Genel Gerekçe

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĞI
15 Mart 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
15 Mart 2019
No: 463580
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

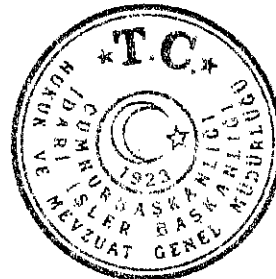
GENEL GEREKÇE

Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımında ve nükleer güvenliğin sağlanmasında ülkeler arasında işbirliği yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, Türkiye ve Belarus, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı üyesi olup, 1 Temmuz 1968 tarihli Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Andlaşmasına taraftır. Her iki ülke de Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ile söz konusu Andlaşmaya ilişkin olarak güvenlik tedbirleri uygulanmasına dair ikili anlaşmalar imzalamış ve nükleer enerjiyi barışçıl amaçlarla, nükleer güvenlik ve emniyeti sağlayarak nükleer silahların yayılmasını önleyecek şekilde kullanma yönünde taahhütlerde bulunmuştur.

Bu itibarla, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması" 11 Kasım 2016 tarihinde Minsk'te imzalanmıştır. Anlaşma ile, Türkiye ve Belarus'un ulusal nükleer programlarının ihtiyaçları ve önceliklerine uygun olarak nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı konusunda bilimsel, teknik ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Anlaşma çerçevesinde yapılacak işbirliği, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı için ortak projelerin gerçekleştirilmesine imkân tanıyacaktır.

Anlaşma kapsamında taraflar arasında aşağıda belirtilen konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir:

- 1) Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı hakkında temel ve uygulamalı araştırma ve geliştirme.
- 2) Nükleer güç santrallerinin ve araştırma reaktörlerinin saha çalışmaları, tasarımı, inşası, işletilmesi ve modernizasyonu, test edilmesi ve bakımı.
- 3) Radyoaktif atık yönetimi.
- 4) Gelişmiş ve yenilikçi nükleer reaktörlerin ve nükleer yakıt çevrim teknolojilerinin geliştirilmesi.
- 5) Nükleer güvenlik ve lisanslama, radyasyondan korunma, nükleer enerji kullanımında ve iyonlaştırıcı radyasyonun zararlı etkileri sonucunda ortaya çıkan acil durumlarda çevrenin korunması, acil durum müdahale planlaması ve hazırlığı, radyoaktif atık yönetimi.
- 6) Nükleer ve radyoaktif maddelerin ve tesislerin ve radyasyon kaynaklarının fiziksel koruması ve nükleer maddelerin kontrolü ve sayımı.
- 7) Radyoizotop üretimi ve uygulamaları.
- 8) Radyasyon teknolojilerinin uygulanması ve ilgili tesislerin inşası.
- 9) Nükleer maddeler dâhil olmak üzere maddelerin taşınması, üretimi ve tedariki.
- 10) Doğada var olan kaynak maddelerin keşif ve kullanımı.
- 11) Nükleer enerjinin barışçıl kullanımına ilişkin eğitim ve öğretim.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
BELARUS CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
NÜKLEER ENERJİNİN BARİŞÇİL AMAÇLI KULLANIMI İÇİN
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Bundan böyle tek başına "Taraf" ve birlikte "Taraflar" olarak adlandırılacak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti,

İki ülke arasında mevcut olan dostane ilişkiler temelinde,

İki ülke arasındaki ekonomik işbirliğinin kazançlı sonuçlarını memnuniyetle kaydederek,

Her bir ülkenin Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (bundan böyle "UAEA" olarak anılacaktır) Üye Devletlerinden ve 1 Temmuz 1968 tarihli Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesine İlişkin Antlaşma'nın (bundan böyle "Antlaşma") taraf olduğunu kabul ederek,

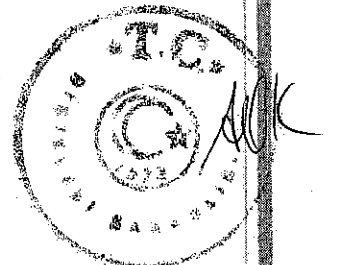
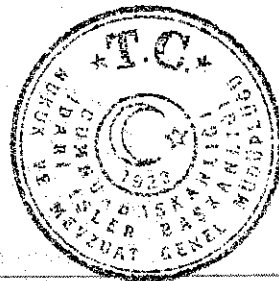
Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti arasında egemenliğe karşılıklı saygı, birbirlerinin iç işlerine karışmama, eşitlik ve karşılıklı fayda temelinde, karşılıklı fayda sağlayan ekonomik, bilimsel ve teknik ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve genişletilmesi amacıyla,

Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımında ve nükleer güvenlik ve radyasyon güvenliğinin temininde işbirliğinin önemini vurgulayarak,

Türkiye ile UAEA arasında 30 Haziran 1981 tarihinde imzalanan ve 6 Temmuz 2000 tarihinde imzalanan söz konusu Antlaşma'ya Ek Protokol ile eklemeye bulunan Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması'na İlişkin Olarak Güvenlik Denetimi Uygulamasına Dair Antlaşma (bundan böyle "Türkiye Cumhuriyeti Güvenlik Denetimi Antlaşması" olarak anılacaktır) uyarınca UAEA'nın güvenlik denetimlerinin Türkiye Cumhuriyeti'nde uygulandığını kaydederek,

Belarus Cumhuriyeti ile UAEA arasında 15 Nisan 1995 tarihinde imzalanan Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşmasına İlişkin Olarak Güvenlik Denetimi Uygulamasına Dair Antlaşma (bundan böyle "Belarus Güvenlik Denetimi Antlaşması" olarak anılacaktır) uyarınca UAEA'nın güvenlik denetimlerinin Belarus'ta uygulandığını kaydederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

İş bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda, aşağıdaki tanımlar aşağıda belirtilen anlamlara gelmektedir:

a) "nükleer madde", UAEA Kuruluş Anlaşması'nın XX. maddesinde tanımlandığı şekliyle her türlü kaynak madde veya özel bölünebilir madde anlamına gelir;

b) "madde", INFCIRC/254/Rev.12/PART 1 numaralı UAEA belgesinde tanımlandığı şekliyle reaktörlerde kullanıma yönelik nükleer olmayan madde anlamına gelir;

c) "ekipman", INFCIRC/254/Rev.12/PART I numaralı UAEA belgesinde tanımlanan her türlü ekipman anlamına gelir;

d) "teknoloji", dağıtımına kısıtlama getirilmeksizin kullanılabilir kılınmış olan bilgiler hariç herhangi bir nükleer madde, madde veya ekipmanın geliştirilmesi, üretimi veya kullanımı için gerekli olan özel bilgi anlamına gelir. Taraflarca belirlenmesi ve tespit edilmesi halinde, temel bilimsel araştırmalara ilişkin bilgiler de kapsam dışında tutulabilir. Bu özel bilgi, yazılı ortamlara ya da disk, bant ya da salt okunur bellekler gibi diğer ortam veya cihazlara yazılmış veya kaydedilmiş kroki, plan, diyagram, model, formül, mühendislik tasarımları ve şartnameleri, el kitapları ve talimatlar dâhil teknik veri biçiminde olabilir. Bu bilgiler ayrıca talimatlar, beceriler, eğitim, pratik bilgi ve danışmanlık hizmetini içerecek şekilde teknik yardım biçimini de alabilir;

f) Bu maddenin (e) fıkrasında atıfta bulunulan "geliştirme" ifadesi tasarım, tasarım araştırması, tasarım analizi, tasarım konseptleri, prototiplerin montajı ve test edilmesi, pilot üretim programları, tasarım verileri, tasarım verilerinin ürüne dönüştürülmesi süreci, konfigürasyon tasarımı, entegrasyon tasarımı ve yerleşim düzenleri gibi üretim öncesinde gerçekleşen tüm aşamalar anlamına gelir;

g) Bu maddenin (e) ve (f) fıkralarında atıfta bulunulan "üretim" ifadesi inşaat, üretim mühendisliği, imalat, entegrasyon, montaj, muayene, test ve kalite güvencesi gibi, nükleer madde, madde veya ekipman üretimine yönelik tüm faaliyetler anlamına gelir;

h) Bu maddenin (e) fıkrasında atıfta bulunulan "kullanma" ifadesi işletme, sahada kurulum dahil kurulum, bakım, kontrol, onarım, revizyon ve yenileme anlamına gelir;

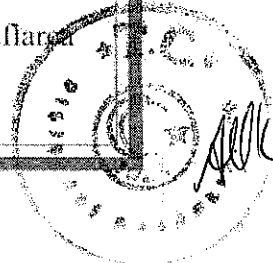
i) "teknolojiye dayalı ekipman" ifadesi iş bu Anlaşma uyarınca transfer edilen teknoloji kullanılarak üretildiği Taraflarca ortaklaşa tespit edilen ekipman anlamına gelir;

j) "geri kazanılan veya yan ürün olarak üretilen nükleer madde" ifadesi aşağıdaki anlama gelir:

(i) İş bu Anlaşma uyarınca transfer edilen nükleer maddeden türetilen nükleer madde;

(ii) İş bu Anlaşma uyarınca transfer edilen madde veya ekipmanların kullanımı sonucu bir veya daha fazla süreçten türetilen nükleer madde ve

(iii) İş bu Anlaşma uyarınca transfer edilen teknoloji kullanılarak üretildiği Taraflarca ortaklaşa belirlenen nükleer madde.

İş bu Anlaşmada kullanılan terim tanımları, UAEA tarafından kabul edilen terminoloji ile tam tutarlılık içindedir.

MADDE 2

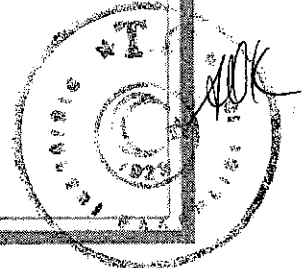
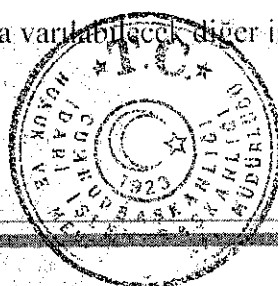
1. Taraflar, kendi ilgili mevzuatları ve uluslararası yükümlülükleri uyarınca, devlet kurumlarının özel taraflarla sözleşmelerinden doğan diğer yükümlülükleri dahil de olmak üzere, kendi ulusal nükleer programlarının ihtiyaç ve önceliklerine uygun olarak nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımında bilimsel, teknik ve ekonomik işbirliği yaparlar.

2. İş bu Anlaşma'nın hükümleri, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımına ilişkin olarak Taraf Devletlerin taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalar çerçevesinde her bir Tarafın sahip olduğu hak ve yükümlülükleri etkilemez.

MADDE 3

İş bu Anlaşmaya uygun olarak, Taraflar aşağıdaki alanlarda işbirliği yaparlar:

- a) Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı hakkında temel ve uygulamalı araştırma ve geliştirme;
- b) Nükleer güç santrallerinin ve araştırma reaktörlerinin saha çalışmaları, tasarımı, inşası, işletilmesi ve modernizasyonu, test edilmesi ve bakımı;
- c) Radyoaktif atık yönetimi;
- d) Gelişmiş ve yenilikçi nükleer reaktörlerin ve nükleer yakıt çevrim teknolojilerinin geliştirilmesi;
- e) Nükleer güvenlik ve lisanslama, radyasyondan korunma, nükleer enerji kullanımında ve iyonlaştırıcı radyasyonun zararlı etkileri sonucunda ortaya çıkan acil durumlarda çevrenin korunması, acil durum müdahale planlaması ve hazırlığı, radyoaktif atık yönetimi;
- f) Nükleer ve radyoaktif maddelerin ve tesislerin ve radyasyon kaynaklarının fiziksel korunması ve nükleer maddelerin kontrolü ve sayımı;
- g) Radyoizotop üretimi ve uygulamaları;
- h) Radyasyon teknolojilerinin uygulanması ve ilgili tesislerin inşası;
- i) Nükleer maddeler dâhil olmak üzere maddelerin taşınması, üretimi ve tedariki;
- j) Doğada var olan kaynak maddelerin keşif ve kullanımı;
- k) Nükleer enerjinin barışçıl kullanımına ilişkin eğitim ve öğretim;
- l) Taraflarca üzerinde karşılıklı anlaşmaya varılacak diğer işbirliği alanları.

MADDE 4

İş bu Anlaşma'nın 3. Maddesinde belirtilen işbirliği, aşağıdaki biçimlerde yürütülebilir:

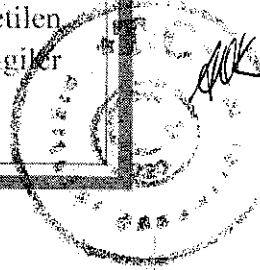
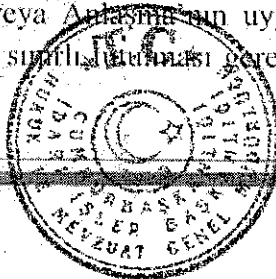
- a) Bilimsel ve teknolojik bilgi paylaşımı;
- b) Bilimsel çalıştay, konferans ve sempozyumların düzenlenmesi;
- c) Bilimsel ve teknik personel değişimi ve eğitimi;
- d) Bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirme alanında belirli gelişmelerin ve projelerin uygulanması için ortak çalışma gruplarının oluşturulması;
- e) Nükleer madde, madde, ekipman ve teknoloji transferi;
- f) Patentlerin transferi;
- g) Taraflarca üzerinde anlaşmaya varılabilecek diğer işbirliği alanları.

MADDE 5

1. Taraflar arasında İş bu Anlaşma çerçevesinde gerçekleştirilecek işbirliği, Taraflarca görevlendirilen Yetkili Makamlar yoluyla yürütülür. Belarus Cumhuriyeti tarafından görevlendirilen makamlar Belarus Cumhuriyeti Enerji Bakanlığı, Belarus Cumhuriyeti Acil Durumlar Bakanlığı ve Belarus Ulusal Bilimler Akademisi, Türkiye Cumhuriyeti tarafından görevlendirilen makamlar Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Türkiye Atom Enerjisi Kurumudur.
2. İşbirliğinin ayrıntıları, kapsamı, şart ve koşulları Tarafların Yetkili Makamları tarafından belirlenir.
3. Taraflar başka bir Yetkili Makam görevlendirmeleri veya görevlendirilmiş Yetkili Makamın adını değiştirmeleri halinde diplomatik yollarla birbirlerine derhal bildirimde bulunurlar.
4. Anlaşma'nın 2. Maddesi uyarınca belirtilen alanlardaki işbirliği, Taraf Devletlerin ilgili mevzuatına uygun olarak Tarafların hak ve yükümlülükleri ile birlikte işbirliğinin mali ve diğer şartlarını tanımlayan uygulama anlaşmaları yoluyla ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Yetkili Kurumu tarafından yetki verilen Türk kuruluşları ve Belarus Cumhuriyeti Yetkili Kurumu tarafından yetkilendirilen Belarus kuruluşları tarafından yürütülecektir.

MADDE 6

1. Anlaşma çerçevesinde, Türkiye Cumhuriyeti için devlet sırrı niteliğinde olan veya Belarus Cumhuriyeti için devlet sırrı niteliğinde olan bilgiler paylaşılmayacaktır.
2. Bu Anlaşma kapsamında aktarılan veya Anlaşma'nın uygulanması sırasında üretilen ancak aktaran Tarafça erişim haklarının sınırlı olduğu, gerektiği değerlendirilen bilgiler

açıkça tanımlanmalı ve bu şekilde işaretlenmelidir.

3. Bu şekilde tanımlanmış bilgileri alan Taraf, söz konusu bilginin aktaran Tarafça sağlanana eşit koruma düzeyinde korunmasını sağlayacaktır. Bu bilgiler, aktaran Tarafın yazılı rızası alınmadan üçüncü şahıslara ifşa edilmeyecek veya iletilmeyecektir.

4. Taraflar gizli bilgiye erişimi olan kişilerin sayısını sınırlayacaktır. Söz konusu bilgiler her bir Taraf Devletin mevzuat ve düzenlemelerine uygun şekilde korunacaktır. Bu Anlaşma kapsamında aktarılan bilgiler münhasıran bu Anlaşma amaçları için ve bu Anlaşmaya uygun olarak kullanılacaktır.

MADDE 7

1. Taraflar, Belarus Cumhuriyeti'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili ulusal mevzuatlarına ve taraf oldukları uluslararası anlaşmalara uygun olarak, işbu Anlaşma kapsamında aktarılan veya yaratılan fikri mülkiyet ile ilgili hakların etkili bir şekilde korunmasını sağlayacaktır.

2. Bu Anlaşma çerçevesinde sürdürülen işbirliğinin uygulaması sırasında aktarılan veya ortaklaşa yaratılan fikri mülkiyete ilişkin hakların paylaşımı ve korunması konuları, belirli işbirliği alanları için Tarafların görevlendirmiş olduğu Yetkili Kurumlar tarafından işbu Anlaşma'nın 5. Maddesine uygun olarak oluşturulacak uygulama düzenlemeleriyle düzenlenecektir.

MADDE 8

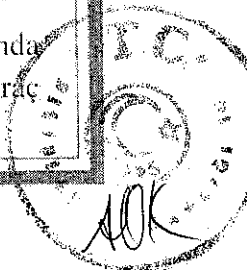
1. Bu Anlaşma kapsamında nükleer maddelerin, ekipmanların, özel nükleer olmayan maddelerin ve ilgili teknolojilerin ve ayrıca çift amaçlı ekipmanların ihracatı, Tarafların 1 Temmuz 1968 tarihli Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesine İlişkin Antlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti'nin taraf olduğu çok taraflı ihracat kontrol mekanizmaları kapsamında yer alan diğer uluslararası anlaşma ve antlaşmaların Taraflara getirdiği yükümlülüklerle uygun olarak gerçekleştirilecektir.

2. Bu Anlaşma kapsamında alınan nükleer maddeler, ekipman, özel nükleer olmayan maddeler ve ilgili teknolojiler ile bunlardan veya bunların kullanımı sonucunda üretilen nükleer ve özel nükleer olmayan maddeler, tesisler ve ekipman:

a) Nükleer silahların veya diğer nükleer patlayıcı cihazların imalatında veya herhangi bir askeri amaca ulaşmak için kullanılmayacaktır;

b) UAEA tarafından "Nükleer Maddelerin ve Nükleer Tesislerin Fiziksel Korunması" (INFCIRC/225/Rev.5) belgesinde tavsiye edilenden daha düşük düzeyde olmayacak şekilde ve alıcı Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak fiziksel koruma altında olacaktır;

c) Ancak öncesinde diğer Tarafın verdiği yazılı onay üzerine işbu Maddenin şartları altında alıcı Taraf Devletin hükümlerinden başka bir ülkeye ihrac edilebilir, yeniden ihrac

edilebilir veya aktarılabilir.

3. İşbu Anlaşma kapsamında alınan nükleer maddeler ile işbu Anlaşma kapsamında alınan nükleer maddelerin, ekipmanların, nükleer olmayan özel maddelerin ve ilgili teknolojilerin kullanılması ile üretilen nükleer maddeler, Türkiye Cumhuriyeti topraklarında veya hükümrânlığında buldukları süre boyunca 30 Haziran 1981 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile UAEA Arasında Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşmasına İlişkin Olarak Güvenlik Denetimi Uygulamasına dair Anlaşma'nın şartlarına, Belarus Cumhuriyeti topraklarında veya hükümrânlığında buldukları süre boyunca, uygulanabildikleri ölçüde, 15 Nisan 1995 tarihli Belarus Cumhuriyeti Hükümeti ile UAEA Arasında Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşmasına İlişkin Olarak Güvenlik Denetimi Uygulamasına dair Anlaşma'nın şartlarına tabi olacaklardır.

4. İşbu Anlaşma kapsamında aktarılan nükleer madde ve alıcı Taraf Devlet'in topraklarında işbu Anlaşma kapsamında aktarılan nükleer madde, ekipman ve özel nükleer olmayan maddenin kullanımından elde edilen madde, Uranyum-235 olarak %20'den fazla zenginleştirilmeyecektir ve öncesinde aktaran Tarafın yazılı onayı alınmaksızın plütonyumu ayırmak amacıyla radyokimyasal bir şekilde yeniden işlenmeyecektir.

5. İşbu Anlaşma kapsamında herhangi bir Tarafça aktarılan veya yeniden üretilen nükleer amaçla kullanılan çift kullanımlı ekipman ve maddeler, ilgili teknolojileriyle birlikte ancak nükleer patlayıcı cihaz imali ile bağlantılı olmayacak şekilde beyan edilmiş amaçları için kullanılacaktır.

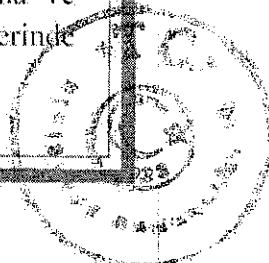
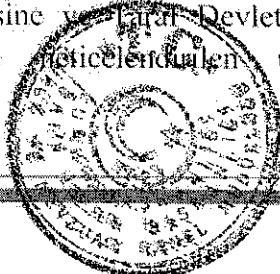
6. Bu Maddenin 5'inci paragrafındaki bu tür ekipman, madde ve ilgili teknolojiler, diğer Tarafın yazılı izni olmaksızın nükleer yakıt çevrim faaliyetlerinde veya UAEA güvence denetimi anlaşmalarına tabi olmayan herhangi bir başka tesiste kullanılamaz, çoğaltılamaz/kopyalanamaz, değiştirilemez ve üçüncü taraflara yeniden ihraç edilemez veya aktarılamaz.

MADDE 9

İşlenmiş yakıtın kimyasal yeniden işlenmesi, izotopik uranyum zenginleştirme ve ağır su üretimi tesisleri, bunların ana bileşenleri ve bunlardan üretilen her türlü madde ile uranyum-235 açısından %20'den fazla zenginleştirilmiş uranyum, plütonyum (uranyum plütonyum karma yakıt hariç), işbu Anlaşma'da yapılacak bir tadilatla öngörülmedikçe işbu Anlaşma kapsamında transfer edilemez.

MADDE 10

Anlaşma kapsamındaki işbirliğinin uygulanmasından doğabilecek nükleer hasarın sorumluluğu, Anlaşma'nın 5. Maddesine ve Tarafların Devletlerin ilgili mevzuatlarına ve uluslararası yükümlülüklerine göre belirlenen uygulama düzenlemelerinde tanımlanacaktır.

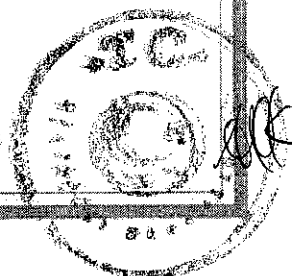
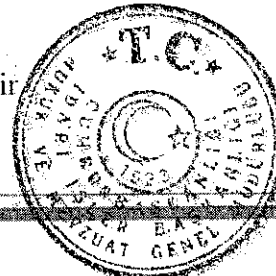

MADDE 11

Her iki Taraf da işbu Anlaşma çerçevesinde işbirliğini etkileyebilecek adımlar atmaktan sakınacaktır. Taraflardan herhangi birisi işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesini takiben işbu Anlaşma'nın 8. Maddesinin hükümlerine uymazsa, Taraflar sorunlar hakkında derhal istişarelerde bulunacaktır; böyle bir durumda diğer Tarafın işbu Anlaşma kapsamında işbirliğine son verme hakkı olduğu Taraflarca anlaşılmaktadır.

MADDE 12

1. Taraflar, ortak çıkarları doğrultusunda ve nükleer enerjinin barışçıl kullanımıyla ilişkili olan uluslararası konularda birbirlerine danışabilir.
2. İşbu Anlaşma'nın yorumlanması ya da uygulanmasıyla ilgili olarak Taraflar arasında ortaya çıkabilecek ihtilaflar istişare yoluyla çözüme kavuşturulacaktır.
3. Taraflar arasındaki ihtilafın çözüme kavuşturulamadığı hallerde, Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine konu, tahkime gidilmesine yönelik yazılı talebin alındığı tarihten itibaren 6 ay içinde bir tahkim heyetine götürülecektir.
4. Böyle bir tahkim heyeti her bir durum için ayrı ayrı olmak üzere aşağıdaki yöntemle oluşturulacaktır. Tahkim talebinin alınmasından sonraki üç ay içinde her bir Taraf, tahkim heyetine bir üye atayacaktır. Ardından bu iki üye, üçüncü bir devlet uyuğundan ve her iki Tarafın onayı üzerine atanacak olan tahkim heyeti Başkanını seçecektir. Başkan, diğer iki üyenin atanmasını müteakip iki ay içinde atanacaktır.
5. Eğer bu Anlaşma'nın 3. paragrafında belirtilen süreler içinde gerekli atamalar yapılmamışsa, Taraflardan herhangi biri, Taraflar arasında başka herhangi bir anlaşmaya varılmaması durumunda, gerekli atamaların yapılması için Uluslararası Adalet Divanı (bundan böyle "UAD" olarak anılacaktır) Başkanını davet edebilir. Eğer UAD Başkanı herhangi bir Taraf devletin uyuğundansa veya başka bir nedenle bahsi geçen işlevi yapmaktan alıkonuyorsa, gerekli atamaları yapmak üzere Başkan Yardımcısı davet edilecektir. Eğer UAD Başkan Yardımcısı herhangi bir Taraf devletin uyuğundansa veya başka bir nedenle bahsi geçen işlevi yapmaktan alıkonuyorsa, herhangi bir Taraf devletin uyuğundan olmayan veya başka bir nedenle bahsi geçen işlevi yapmaktan alıkonulmayan bir sonraki en kıdemli UAD üyesi gerekli atamaları yapmak üzere davet edilecektir.
6. Tahkim heyeti kararı oy çokluğuyla verecektir. Bu şekilde alınan karar her iki Taraf için de bağlayıcı olacaktır. Her Taraf, kendi üyesinin ve tahkim işlemindeki temsilinin maliyetini kendi karşılayacaktır. Başkanın maliyeti ve diğer maliyetler Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır. Bununla birlikte, tahkim heyeti kararında iki Tarafın birinin daha yüksek oranda maliyeti karşılamasına hükmedebilir ve bu karar her iki Taraf için de bağlayıcı olacaktır.
7. Tahkim usulü tahkim heyeti tarafından belirlenecektir.

MADDE 13

1. Taraflar, işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli olan tüm iç hukuk prosedürlerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik kanallar yoluyla bildirecektir. İşbu Anlaşma, söz konusu yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.
2. İşbu Anlaşma on (10) yıl boyunca yürürlükte kalacak ve Taraflardan biri işbu Anlaşma'nın sona erme tarihinden en az altı ay önce diğer Tarafa işbu Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini diplomatik kanallar yoluyla bildirmediği sürece otomatik olarak beş (5) yıllık süreler için uzayacaktır.
3. İşbu Anlaşma'nın sonlanması halinde, Taraflar başka bir şekilde anlaşmadıkça, Anlaşma yürürlükteyken başlatılan ve hala devam eden düzenlemeler ve/veya sözleşmeler açısından işbu Anlaşma'nın hükümleri yürürlükte kalmaya devam edecektir.
4. İşbu Anlaşma'nın sona ermesi durumunda, Tarafların işbu Anlaşma'nın 6, 7, 8, 9 ve 10. Maddelerinde belirtilen taahhütleri, Taraflar başka bir şekilde anlaşmadıkça geçerli olmaya devam edecektir.
5. Tarafların yazılı onayıyla Anlaşma'da değişiklik ve eklemeler yapılabilir. İşbu Anlaşma'da yapılacak değişiklikler, işbu Anlaşma'nın 1. paragrafında yer alan hükümlere uygun olarak yürürlüğe girecektir.

Bunlara binaen, işbu Anlaşma ilgili Hükümetlerin usulünce yetkilendirilmiş temsilcileri tarafından imzalanmıştır.

11 Kasım 2016 tarihinde Minsk'te Türkçe, İngilizce ve Rusça dillerinde ve her biri eşit şekilde özgün olan iki nüsha halinde yapılmıştır.

İşbu Anlaşma'nın yorumlanmasında farklılıklar olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

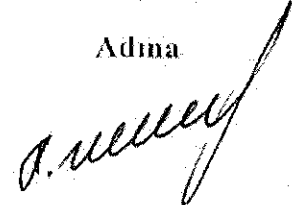
**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti**

Adına

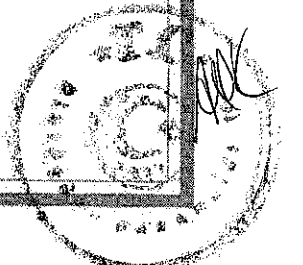
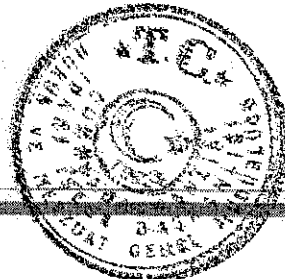

Orhan ERDEM

**Belarus Cumhuriyeti
Hükümeti**

Adına

Leonid SHENETS

**AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF BELARUS
ON COOPERATION IN THE AREA OF THE USE OF NUCLEAR
ENERGY FOR PEACEFUL PURPOSES**

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Belarus, hereinafter referred individually as a Party and collectively as the Parties.

Based on the friendly relations between the two countries,

Noting with satisfaction the fruitful results of the two countries' economic cooperation,

Recognizing that both countries are Member States of the International Atomic Energy Agency (hereinafter referred to as the "IAEA") and parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons of July 1, 1968 (hereinafter referred to as "the Treaty"),

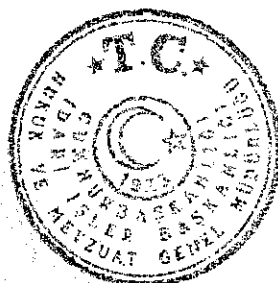
Aiming at further development and broadening of mutually beneficial economic, scientific and technical relations between the Republic of Turkey and the Republic of Belarus on the basis of mutual respect for sovereignty, non-interference in each other's internal affairs, equality and mutual benefit,

Emphasizing the importance of cooperation in the use of nuclear energy for peaceful purposes and assurance of nuclear and radiation safety,

Noting that safeguards by the IAEA are applied in the Republic of Turkey in accordance with the Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the International Atomic Energy Agency for the application of safeguards in connection with the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, done on 30 June 1981 as supplemented by the Protocol additional to the said Agreement, done on 6 July 2000 (hereinafter referred to as "the Safeguards Agreement for the Republic of Turkey");

Noting that safeguards by the IAEA are applied in Belarus in accordance with the Agreement between the Republic of Belarus and the IAEA for the application of safeguards in connection of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, done on 15 April 1995 (hereinafter referred to as "the Safeguards Agreement for Belarus");

have agreed as follows:

ARTICLE 1

For the purposes of this Agreement, the following terms shall have the meanings as follows:

a) "nuclear material" means any source material or special fissionable material as these terms are defined in Article XX of the Statute of the IAEA;

b) "material" means the non-nuclear material for reactors defined in the IAEA document INFCIRC/254/Rev.12/PART 1;

c) "equipment" means any equipment defined in the IAEA document INFCIRC/254/Rev.12/PART 1;

d) "technology" means specific information required for the development, production or use of any nuclear material, material or equipment, excluding information which has been made available without restrictions upon its further dissemination. Basic scientific research information may also be excluded, if specified and determined by the Parties. This specific information may take the form of technical data which includes blueprints, plans, diagrams, models, formulae, engineering designs and specifications, manuals and instructions written or recorded on other media or devices such as disk, tape and read-only memories. It may also take the form of technical assistance which includes instruction, skills, training, working knowledge and consulting services;

e) "development" referred to in paragraph (e) of this Article means all phases before production such as design, design research, design analysis, design concepts, assembly and testing of prototypes, pilot production schemes, design data, process of transforming design data into a product, configuration design, integration design and layouts;

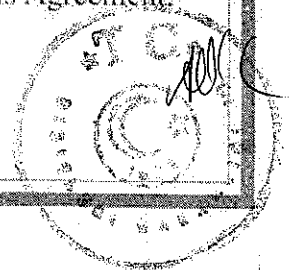
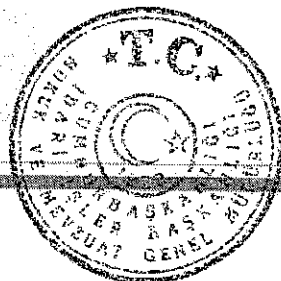
f) "production" referred to in paragraphs (e) and (f) of this Article means all activities for producing nuclear material, material or equipment such as construction, production engineering, manufacture, integration, assembly (mounting), inspection, testing and quality assurance;

g) "use" referred to in paragraph (e) of this Article means operation, installation including on-site installation, maintenance, checking, repair, overhaul and refurbishing;

h) "equipment based on technology" means equipment which the Parties determine by mutual consent as produced from the use of technology transferred pursuant to this Agreement;

i) "nuclear material recovered or produced as a by-product" means:

(i) nuclear material derived from nuclear material transferred pursuant to this Agreement;

(ii) nuclear material derived by one or more processes from the use of material or equipment transferred pursuant to this Agreement; and

(iii) nuclear material which the Parties determine by mutual consent as derived from the use of technology transferred pursuant to this Agreement.

The definitions of the terms which are used in this Agreement are in full consistency with terminology accepted by the IAEA.

ARTICLE 2

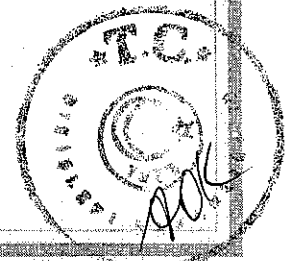
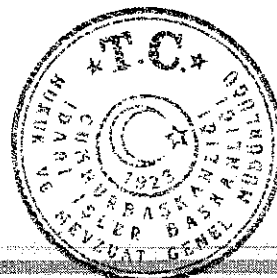
1. The Parties, in accordance with their respective legislation and international obligations including contractual obligations of their state entities against other private parties, shall develop scientific, technical and economic cooperation in the use of nuclear energy for peaceful purposes in accordance with the needs and priorities of their national nuclear programs.

2. The provisions of this Agreement shall not affect the rights and obligations of each Party under other international agreements related to the use of nuclear energy for peaceful purposes to which its State is a party.

ARTICLE 3

In accordance with this Agreement, the Parties shall cooperate in the areas as follows:

- a) Fundamental and applied research and development in the use of nuclear energy for peaceful purposes;
- b) Siting, design, construction, operation and modernization, testing and maintenance of the nuclear power plants and research reactors;
- c) Radioactive waste management;
- d) Development of advanced and innovative nuclear reactor and nuclear fuel cycle technologies;
- e) Nuclear safety and licensing, radiation protection, environmental protection in emergencies in consequence of the use of nuclear energy and the harmful effects of ionizing radiation, emergency response planning and preparedness and radioactive waste management;

- f) Accounting for and control of nuclear materials and physical protection of nuclear and radioactive materials and facilities, and radiation sources;
- g) Production of radio isotopes and their application;
- h) Application of radiation technologies and construction of related facilities;
- i) Transportation, production and supply of materials, including nuclear material;
- j) Exploration and exploitation of source material which occurs in nature;
- k) Training and education in the peaceful use of nuclear energy;
- l) Other fields of cooperation as may be mutually agreed upon by the Parties.

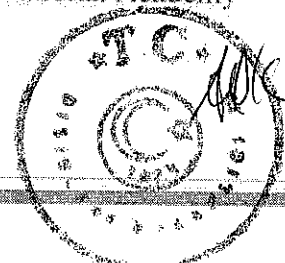
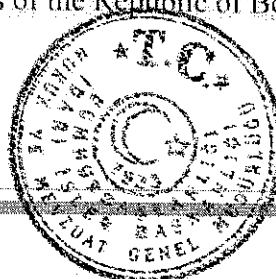
ARTICLE 4

Cooperation stipulated by Article 3 of this Agreement: may be carried out in the following forms:

- a) Exchange of scientific and technological information;
- b) Organization of scientific workshops, conferences and symposia;
- c) Exchange and training of scientific and technical personnel;
- d) Establishment of joint working groups for the implementation of specific developments and projects in the area of scientific research and technology development;
- e) Transfer of nuclear material, material, equipment and technology;
- f) Transfer of patents;
- g) Other forms of cooperation as may be agreed upon by the Parties.

ARTICLE 5

1. Cooperation within the framework of this Agreement shall be carried out between the Parties through the Competent Authorities designated by the Parties. For the Republic of Turkey the designated authorities are the Ministry of Energy and Natural Resources of the Republic of Turkey and Turkish Atomic Energy Authority. For the Republic of Belarus, the designated authorities are the Ministry of Energy of the Republic of Belarus, the Ministry for Emergency Situations of the Republic of Belarus and the National Academy of Sciences of Belarus.

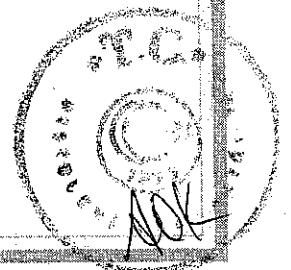
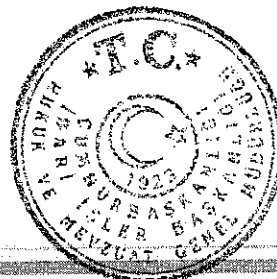
2. The details, scope, terms and conditions of cooperation shall be stipulated by competent agencies of the Parties.
3. The Parties shall promptly notify each other through diplomatic channels in case they designate another Competent Authority or change its name.
4. Cooperation in areas pursuant to Article 2 of the Agreement shall be carried out by the Turkish organizations authorized by Turkish Competent Authority and Belarusian organizations authorized by Belarusian Competent Authority through implementing arrangements defining their rights and obligations as well as financial and other terms of cooperation in compliance with the respective legislations of the States of the Parties.

ARTICLE 6

1. Under the Agreement information that constitutes the state secret of the Republic of Turkey or the state secret of the Republic of Belarus shall not be exchanged.
2. Information transferred under this Agreement or created in the course of its implementation and considered by the transferring Party to have limited access must be clearly defined and marked as confidential.
3. The receiving Party of thus defined/marked information shall protect it at the level equivalent to the level of protection provided by the transferring Party. Such information shall not be disclosed or transferred to a third party without the written consent of the transferring Party.
4. The Parties shall restrict the number of persons having access to the confidential information. Such information shall be protected according to the legislation and regulations of the States of the respective Party. Information transferred under this Agreement shall be used exclusively in accordance with and for the purposes of this Agreement.

ARTICLE 7

1. The parties in accordance with the respective national legislations and international treaties to which the Republic of Turkey and the Republic of Belarus are the parties shall ensure effective protection of the rights for intellectual property transferred or created under this Agreement.

2. Issues of protection and distribution of rights for intellectual property transferred or jointly created in the course of the implementation of cooperation under this Agreement shall be regulated by implementing arrangements concluded in accordance with Article 5 of this Agreement by authorized organizations of the Parties in specific areas of cooperation.

ARTICLE 8

1. Export of nuclear materials, equipment, special non-nuclear materials and corresponding technologies as well as dual purpose equipment under this Agreement shall be implemented in accordance with the obligations of the Parties arising from the Treaty and other international treaties and agreements under multilateral mechanisms of export control to which the Republic of Turkey and the Republic of Belarus are the parties.

2. Nuclear materials, equipment, special non-nuclear materials and corresponding technologies received under this Agreement as well as nuclear and special non-nuclear materials, facilities and equipment produced thereof or as a result of their use:

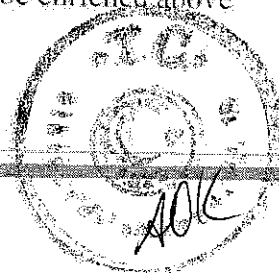
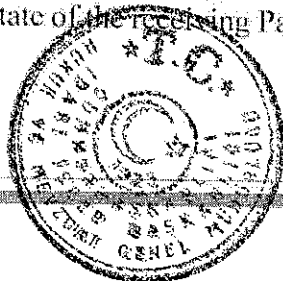
a) Shall not be used for the manufacturing of nuclear weapons and other nuclear explosive devices or for achieving any military purpose;

b) Shall be provided with physical protection in accordance with the national legislation of the receiving Party and at a level no lower than the levels recommended by the IAEA "Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities" (INFCIRC/225/Rev.5)

c) Shall be exported or re-exported or transferred from the jurisdiction of the State of the receiving Party to any other country under the conditions of this Article and only upon previous written consent of the other Party.

3. With regards to nuclear materials received under this Agreement as well as nuclear materials produced as a result of utilization of nuclear materials, equipment, special non-nuclear materials and corresponding technologies received under this Agreement, the provisions of the Safeguards Agreement for the Republic of Turkey, shall be applied during the entire period of their actual presence in the territory or under the jurisdiction of the Republic of Turkey and the provisions of the Safeguards Agreement for the Republic of Belarus shall be applied to the extent applicable during the entire period of their actual presence in the territory or under the jurisdiction of the Republic of Belarus.

4. Nuclear material transferred under this Agreement and material obtained through the use of nuclear material, equipment, special non-nuclear material transferred under this Agreement on the territory of the State of the receiving Party, shall not be enriched above

20% for uranium-235 and shall not be reprocessed radio-chemically with a purpose to separate plutonium without previous written consent of the transferring Party.

5. Dual use equipment and materials as well as corresponding technologies used for nuclear purposes transferred by either Party under this Agreement and their reproductions shall be used only for declared purposes not connected with the manufacture of nuclear explosive devices.

6. Such equipment, materials and corresponding technologies in paragraph 5 of this Article shall neither be used in nuclear fuel cycle activities or in any other facilities which are not subject to respective IAEA safeguards agreements; nor be copied, modified, re-exported or transferred to third parties without written consent of the other Party.

ARTICLE 9

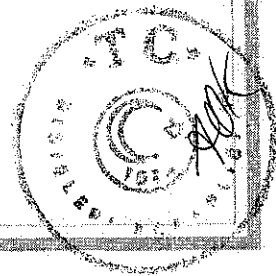
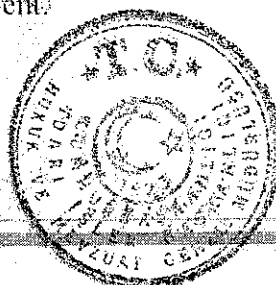
Facilities for chemical reprocessing of irradiated fuel, isotopic uranium enrichment and heavy water production, their major components or any items produced thereof, as well as uranium enriched more than 20 percent in uranium-235, plutonium (excluding uranium plutonium mixed fuel) shall not be transferred under this Agreement unless provided for by an amendment to this Agreement.

ARTICLE 10

Responsibility for nuclear damage that may arise from the implementation of cooperation under the Agreement shall be defined in implementing arrangements concluded in accordance with Article 5 of the Agreement and respective legislations of the States of the Parties and their international obligations.

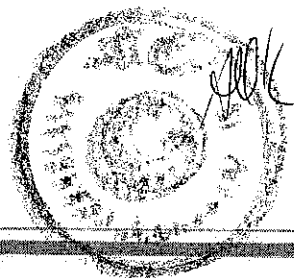
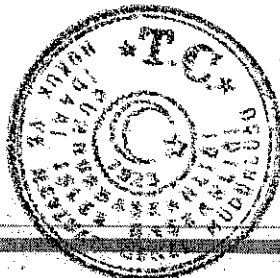
ARTICLE 11

Either Party shall endeavor to avoid taking any action that affects cooperation under this Agreement. If either Party at any time following entry into force of this Agreement fails to comply with the provisions of Article 8 of this Agreement, the Parties shall promptly hold consultations on the problems, it being understood that the other Party shall have the right to cease further cooperation under this Agreement.

ARTICLE 12

1. The Parties may consult each other on international affairs they deal with concerning the peaceful uses of nuclear energy, which are of their common interest.
2. Any dispute between the Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled by consultations
3. If the dispute between the Parties cannot thus be settled, it shall upon the request of either Party, be submitted to an arbitration tribunal within six (6) months from the date of the receipt of written request for arbitration.
4. Such an arbitration tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within three (3) months of the receipt of the request for arbitration, each Party shall appoint one (1) member to the arbitration tribunal. Those two (2) members shall then select a national of a third state who on approval by the two (2) Parties shall be appointed as the Chairman of the arbitration tribunal. The Chairman shall be appointed within two (2) months from the date of appointment of the other two (2) members.
5. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, either Party may, in the absence of any other agreement between the Parties, invite the President of the International Court of Justice (hereinafter referred to as "ICJ") to make the necessary appointments. If the President of the ICJ is a national of the state of either Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make necessary appointments. If the Vice-President of the ICJ is a national of the state of either Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the member of the ICJ next in seniority who is not a national of the state of either Party and not otherwise prevented from discharging the said function shall be invited to make the necessary appointments.
6. The arbitration tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be binding on both Parties. Each Party shall bear the costs of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings. The costs of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Parties. The arbitration tribunal may however in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Parties, and this decision shall be binding on both Parties.
7. The arbitration procedure shall be determined by the arbitration tribunal.

ARTICLE 13

1. Parties shall notify the other through diplomatic channels in writing that all domestic legal procedures necessary for this Agreement's entry into force have been completed. This Agreement shall enter into force on the date of receiving of the later written notification.

2. This Agreement remains in force for the period of ten (10) years and shall be automatically extended for subsequent five (5) year periods unless either Party notifies the other Party through diplomatic channels of its intention to terminate this Agreement at least six months prior to such termination date.

3. In case of termination of this Agreement, its provisions shall remain in force with regard to arrangements and/or contracts, originated during the period of its validity and still in progress, unless otherwise agreed upon by the Parties.

4. Commitments of the Parties according to Article 6, Article 7, Article 8, Article 9, Article 10 of this Agreement in case of termination of this Agreement shall remain in force, unless otherwise agreed upon by the Parties.

5. The Agreement may be amended or supplemented at any time by written consent of the Parties. Any amendment to this Agreement shall enter into force in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Article.

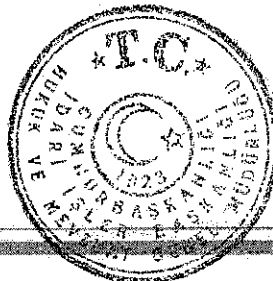
Witness whereof, the undersigned, duly authorized thereto by their respective Governments, has signed this Agreement.

Done in duplicate in Minsk on 11 November 2016, in the Turkish, English, and Russian languages, all texts being equally authentic.

In case of any divergence of interpretation of this Agreement, the English text shall prevail.

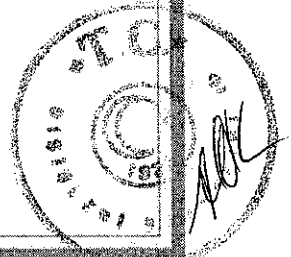
For the Government
of
the Republic of Turkey

Orhan ERDEM

For the Government
of
the Republic of Turkey

Leonid SHENETS

Соглашение
между Правительством Турецкой Республики
и Правительством Республики Беларусь о сотрудничестве в области
использования ядерной энергии в мирных целях

Правительство Турецкой Республики и Правительство Республики Беларусь, в дальнейшем именуемые в индивидуальном порядке в качестве Стороны и в коллективном порядке в качестве Сторонами, основываясь на дружественных отношениях, сложившихся между Турецкой Республикой и Республикой Беларусь,

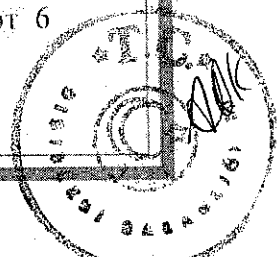
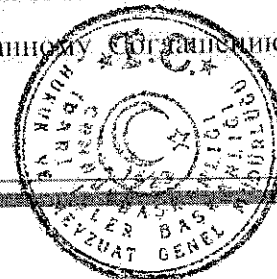
выражая удовлетворенность положительными результатами, достигнутыми между двумя странами в сфере экономического сотрудничества,

признавая тот факт, что Турецкая Республика и Республика Беларусь являются государствами-участниками Международного агентства по атомной энергии (далее по тексту МАГАТЭ) и сторонами Договора о нераспространении ядерного оружия от 1 июля 1968 года (далее по тексту «Договор»),

стремясь к дальнейшему развитию и расширению взаимовыгодных экономических, научных и технических отношений между Турецкой Республикой и Республикой Беларусь на основе взаимного признания суверенитета, невмешательства во внутренние дела друг друга, равенства и взаимной выгоды,

подчеркивая значимость сотрудничества в области использования ядерной энергии в мирных целях, а также ядерной и радиационной безопасности,

принимая во внимание, что гарантии МАГАТЭ применяются в Турецкой Республике в соответствии с Соглашением между Турецкой Республикой и МАГАТЭ о применении гарантий в связи с Договором о нераспространении ядерного оружия, от 30 июня 1981 г., с дополнениями согласно дополнительному Протоколу к указанному Соглашению от 6

июля 2000 г. (далее называемым «Соглашение о гарантиях для Турецкой Республики»));

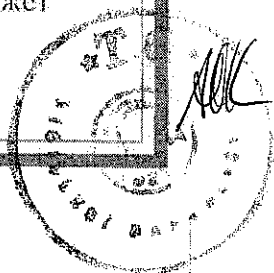
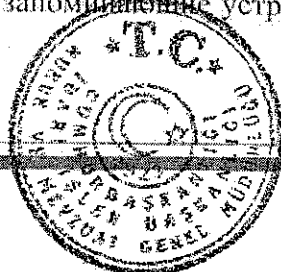
принимая во внимание, что гарантии МАГАТЭ применяются в Беларуси в соответствии с Соглашением между Республикой Беларусь и МАГАТЭ о применении гарантий в связи с Договором о нераспространении ядерного оружия, от 14 апреля 1995 года (далее называемым «Соглашение о гарантиях для Беларуси»);

договорились о нижеследующем:

Статья 1

Для целей настоящего Соглашения приведенные ниже термины будут иметь следующие значения:

- a) «ядерный материал» означает любой исходный материал или специальный расщепляемый материал, как эти термины определены в статье XX Устава МАГАТЭ;
- b) «материал» означает неядерный материал для реакторов, определение которому дается в документе МАГАТЭ INFCIRC/254/Rev.12 /PART I;
- c) «оборудование» означает любое оборудование, определение которого дается в документе МАГАТЭ INFCIRC/254/Rev.12 /PART I;
- d) «технология» означает конкретную информацию, необходимую для разработки, производства или использования какого-либо ядерного материала, материала или оборудования, за исключением информации, ставшей доступной без ограничений на ее дальнейшее распространение. Информация по фундаментальным научным исследованиям также может быть исключена, если она определена и оговорена сторонами. Данная конкретная информация может быть представлена в форме технических данных, включающих светокопии, планы, диаграммы, модели, формулы, технические проекты и спецификации, руководства и инструкции, представленные в письменной форме или на других носителях таких как диски, ленты и постоянные запоминающие устройства. Она также может

быть в форме технической помощи, которая включает инструкции, навыки, обучение, практический опыт и консультационные услуги;

е) «разработка», на который дана ссылка в пункте (е) настоящей статьи, означает все этапы до начала производства, такие как проектирование, научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы, анализ проекта, конструирование, сборка и испытание прототипов, пилотные производственные схемы, расчетные данные, процесс преобразования проектных данных в продукт, конфигурационное проектирование, интеграционное проектирование и проектная схема;

f) «производство», указанный в пунктах (е) и (f) настоящей статьи, означает любую деятельность, связанную с производством ядерного материала, материала или оборудования, такую как строительство, организация производства, изготовление, внедрение, сборка (монтаж), инспекция, испытания и обеспечение качества;

g) «использование», указанный в пункте (е) настоящей статьи, означает эксплуатацию, установку, включая установку на площадке, техническое обслуживание, контроль, ремонт, реконструкцию и модернизацию;

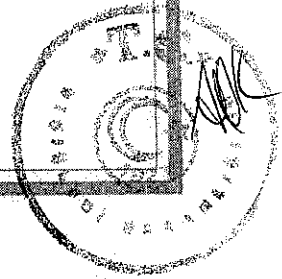
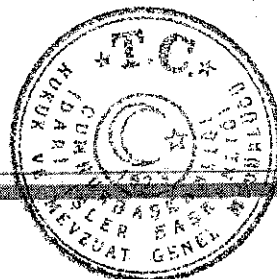
h) «оборудование на основе технологии» означает оборудование, которое Стороны определяют по обоюдному согласию как полученное от использования технологии, переданной в рамках настоящего Соглашения;

i) «ядерный материал, извлеченный или полученный в качестве побочного продукта» означает:

(i) ядерный материал, полученный из ядерного материала, переданного в рамках настоящего Соглашения;

(ii) ядерный материал, полученный в результате одного или более процессов использования материала или оборудования, переданных в рамках настоящего Соглашения; и

(iii) ядерный материал, который Стороны определяют по обоюдному согласию как полученный от использования технологии, переданной в рамках настоящего Соглашения.

Определения, используемые в настоящем Соглашении, соответствуют терминологии, принятой МАГАТЭ.

Статья 2

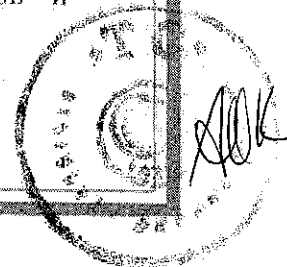
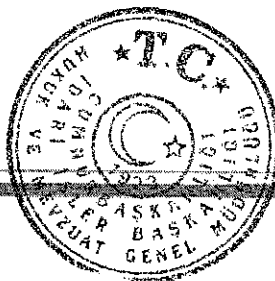
1. Стороны в соответствии с законодательствами, международными обязательствами, а также обязательствами, возникшими в результате заключения договоров между государственными и частными субъектами хозяйствования, развивают научное, техническое и экономическое сотрудничество в области использования атомной энергии в мирных целях в соответствии с потребностями своих национальных ядерных программ.

2. Положения настоящего Соглашения не влияют на права и обязательства каждой из Сторон по другим международным договорам, связанным с вопросами использования ядерной энергии в мирных целях, участником которых является государство этой Стороны.

Статья 3

В соответствии с настоящим Соглашением Стороны сотрудничают в следующих областях:

- a) фундаментальные и прикладные исследования и разработки в области использования ядерной энергии в мирных целях;
- b) выбор площадок, проектирование, строительство, эксплуатация, модернизация, испытание и техническое обслуживание ядерных электростанций и исследовательских реакторов;
- c) обращение с радиоактивными отходами;
- d) разработка передовых и инновационных атомных реакторов и технологий ядерного топливного цикла;

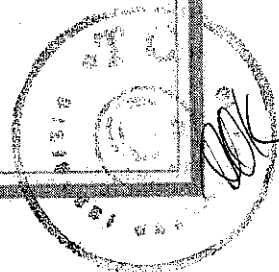
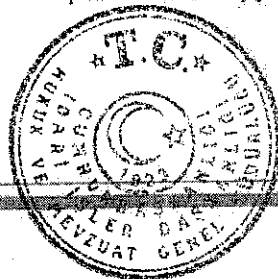

- е) ядерная безопасность и лицензирование, радиационная защита, защита окружающей среды от чрезвычайных ситуаций при использовании атомной энергии и от вредного воздействия ионизирующего излучения, разработка планов действий в аварийных ситуациях и обращение с радиоактивными отходами;
- ф) учет, контроль ядерных и радиоактивных материалов и физическая защита ядерных и радиоактивных материалов и объектов, а также источников радиационного излучения;
- г) производство радиоактивных изотопов и их применение;
- h) применение радиационных технологий и строительство связанных с ними объектов;
- й) транспортировка, производство и доставка материалов, включая ядерные;
- л) разведка и добыча исходных материалов, существующих в природе;
- к) профессиональная подготовка и обучение в области использования атомной энергии в мирных целях;
- л) другие области сотрудничества, которые могут быть взаимно согласованы Сторонами.

Статья 4

Сотрудничество, предусмотренное в статье 3 настоящего Соглашения, может осуществляться в следующих формах:

- а) обмен научно-технической информацией;
- б) организация научных семинаров, конференций и симпозиумов;
- в) обмен и подготовка научно-технических персоналов;
- г) создание совместных рабочих групп по реализации конкретных разработок и проектов в области научных исследований и технологических разработок;
- д) передача ядерных материалов, других материалов, оборудования и технологий;

д) передача патентов;

е) другие формы сотрудничества, которые могут быть согласованы Сторонами.

Статья 5

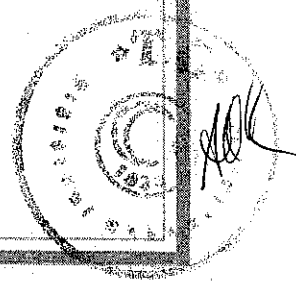
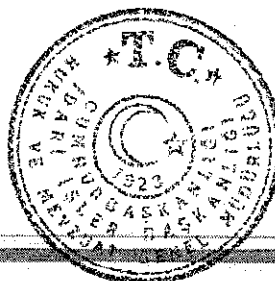
1. Сотрудничество в рамках данного Соглашения осуществляется между Сторонами через Компетентные ими Органы. Со стороны Турецкой Республики уполномоченными органами являются Министерство энергетики и природных ресурсов Турции и Турецкое агентство по атомной энергии. Со стороны Республики Беларусь уполномоченными органами являются Министерство энергетики Республики Беларусь, Министерство по чрезвычайным ситуациям Республики Беларусь и Национальная академия наук Беларуси.

2. Детали, объем, положения и условия сотрудничества оговариваются уполномоченными органами Сторон.

3. Стороны незамедлительно уведомляют друг друга по дипломатическим каналам в случае назначения ими других уполномоченных органов или изменения их наименований.

4. Сотрудничество по направлениям, предусмотренным в статье 2 настоящего Соглашения, осуществляется турецкими организациями, уполномоченными турецким компетентным органом и белорусскими организациями, уполномоченными белорусским компетентным органом, путем заключения исполнительных договоров, определяющих их права и обязанности, а также финансовые и другие условия сотрудничества, при соблюдении законодательств государств Сторон.

Статья 6

1. В рамках данного Соглашения не осуществляется обмен сведениями, составляющими государственные секреты Турецкой Республики и государственные секреты Республики Беларусь.

2. Информация, передаваемая в соответствии с настоящим Соглашением или созданная в ходе его выполнения и, рассматриваемая передающей Стороной в качестве информации ограниченного доступа, должна быть четко определена и обозначена как конфиденциальная.

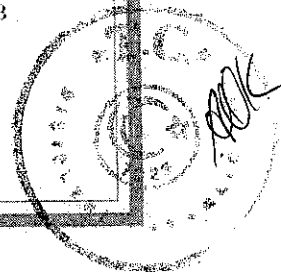
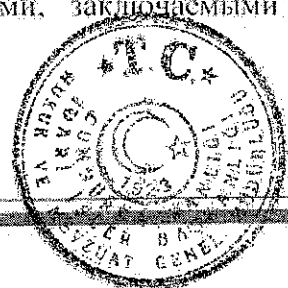
3. Сторона, получившая обозначенную/определенную таким образом информацию, защищает эту информацию на уровне, эквивалентной уровню защиты, обеспечиваемому передающей Стороной. Такая информация не подлежит разглашению или передаче третьей стороне без письменного согласия Стороны, передавшей информацию.

4. Стороны ограничивают круг лиц, имеющих доступ к конфиденциальной информации. Такая информация защищается в соответствии с законодательством, нормами и правилами государства соответствующей Стороны. Информация, передаваемая в соответствии с настоящим Соглашением, используется исключительно в соответствии с настоящим Соглашением и в его целях.

Статья 7

1. Стороны в соответствии с законодательством своих государств и международными договорами, участниками которых являются Турецкая Республика и Республика Беларусь, обеспечивают эффективную охрану прав на интеллектуальную собственность, передаваемую или создаваемую в соответствии с настоящим Соглашением.

2. Вопросы охраны и распределения прав на интеллектуальную собственность, передаваемую или совместно созданную в ходе осуществления сотрудничества в рамках настоящего Соглашения, регулируются исполнительными договоренностями, заключаемыми в соответствии со статьей 5 настоящего Соглашения.

Статья 8

1. Экспорт ядерных материалов, оборудования, специальных неядерных материалов и соответствующих технологий, а также оборудования двойного назначения в рамках данного Соглашения осуществляется в соответствии с обязательствами Сторон, вытекающими из Договора и других международных договоров и соглашений о многосторонних механизмах контроля за экспортом, сторонами которых являются Республика Беларусь и Турецкая Республика.

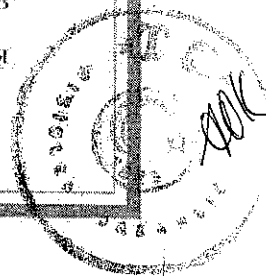
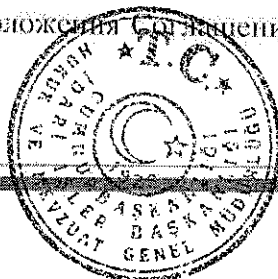
2. Ядерные материалы, оборудование, специальные неядерные материалы и соответствующие технологии, полученные в рамках данного Соглашения, а также ядерные и специальные неядерные материалы, установки и оборудование, произведенные из них или в результате их использования.

a) не должны использоваться для производства ядерного оружия и других ядерных взрывных устройств, а также для достижения каких-либо военных целей;

b) должны быть оснащены средствами физической защиты в соответствии с национальным законодательством получающей Стороны и на уровне не ниже рекомендуемого документом МАГАТЭ «Физическая защита ядерных материалов и ядерных установок» (INFCIRC/225/Rev.5);

c) должны экспортироваться, реэкспортироваться или передаваться из юрисдикции государства получающей Стороны в любую другую страну на условиях настоящей статьи и только с предварительного согласия другой Стороны, выраженного в письменной форме.

3. В отношении ядерных материалов, полученных в рамках настоящего Соглашения, а также ядерных материалов, произведенных в результате использования ядерных материалов, оборудования, специальных неядерных материалов и соответствующих технологий, полученных в рамках настоящего Соглашения, положения Соглашения о гарантиях для

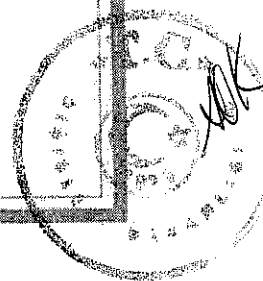
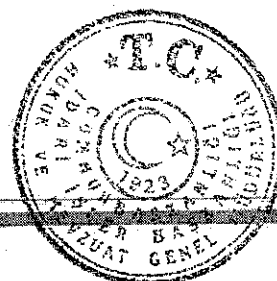
Турецкой Республики применяются в течение всего периода их фактического пребывания на территории или под юрисдикцией Турецкой Республики, а положения Соглашения о гарантиях для Республики Беларусь применяются в той части, в какой они применимы, в течение всего периода их фактического пребывания на территории или под юрисдикцией Республики Беларусь.

4. Ядерный материал, переданный в рамках настоящего Соглашения, а также материал, полученный путем использования ядерного материала, оборудования, специального неядерного материала, переданного в рамках настоящего Соглашения на территории государства получающей Стороны, не должен обогащаться более чем на 20% по урану-235, а также не должен подвергаться радиохимической переработке с целью отделения плутония без предварительного согласия передающей Стороны, выраженного в письменной форме.

5. Оборудование и материалы двойного назначения, а также соответствующие технологии, используемые для ядерных целей, переданные любой из Сторон в рамках настоящего Соглашения, а также объекты, представляющие собой их воспроизведения, должны использоваться только для заявленных целей, не связанных с изготовлением ядерных взрывных устройств.

6. Оборудование, материалы и соответствующие технологии, указанные в пункте 5 данной статьи, не должны использоваться в операциях, связанных с ядерным топливным циклом, а также в любых других установках, на которые не распространяется действие соответствующих соглашений с МАГАТЭ о гарантиях; кроме того, не допускается копирование вышеуказанных объектов и технологий, их модификация, реэкспорт или передача третьим сторонам без предварительного согласия другой Стороны, выраженного в письменной форме.

Статья 9

В рамках настоящего Соглашения не осуществляется передача установок для химической переработки облученного ядерного топлива, изотопного обогащения урана и производства тяжелой воды, их основных компонентов или любых предметов, произведенных на их основе, а также урана с обогащением 20 процентов и более по изотопу урана-235, плутония (за исключением смешанного уран-плутониевого топлива), если иное не будет предусмотрено изменениями к настоящему Соглашению.

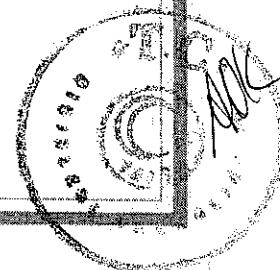
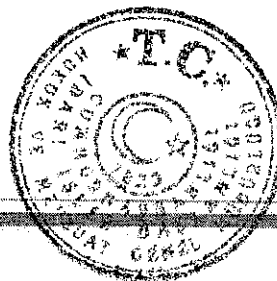
Статья 10

Ответственность за ядерный ущерб, который может возникнуть в результате осуществления сотрудничества в рамках настоящего Соглашения, определяется в соответствии с неисполнительными договоренностями, заключаемыми согласно статье 5 настоящего Соглашения, с законодательствами государств Сторон и их международными обязательствами.

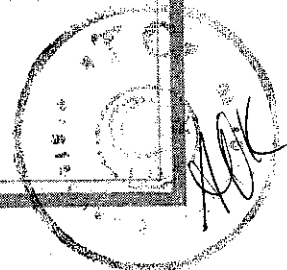
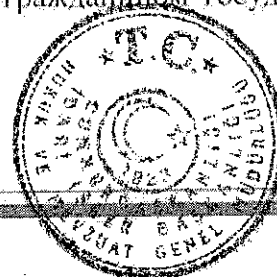
Статья 11

Каждая из Сторон обязуется избегать каких-либо действий, отрицательно сказывающихся на сотрудничестве в рамках настоящего Соглашения. В случае, если любая из Сторон в любое время после вступления настоящего Соглашения в силу не соблюдает положения статьи 8 настоящего Соглашения, то Стороны должны немедленно приступить к консультациям по соответствующим проблемам, с пониманием того, что другая Сторона имеет право прекратить дальнейшее сотрудничество в рамках настоящего Соглашения.

Статья 12

1. Стороны вправе консультироваться друг с другом по международным вопросам, касающимся использования ядерной энергии в мирных целях и представляющим взаимный интерес.
2. Любые разногласия, возникающие в связи с толкованием или реализацией настоящего Соглашения, должны решаться дружественным способом путем консультаций и переговоров между Сторонами.
3. Если разногласия между Сторонами не удастся разрешить вышеуказанным образом, то, по требованию любой из Сторон, соответствующий спорный вопрос передается в арбитражный суд в течение 6 месяцев со дня получения письменного требования об арбитраже.
4. Вышеуказанный арбитражный суд формируется для каждого конкретного случая следующим образом. В течение трех месяцев по получении требования об арбитраже каждая из сторон назначает одного члена арбитражного суда. Эти два члена затем выбирают гражданина третьей страны, который, с согласия обеих Сторон, назначается Председателем арбитражного суда. Председатель должен быть назначен в течение двух месяцев со дня назначения двух других членов.
5. Если в течение периодов, указанных в пункте 3 данной статьи, указанные назначения не производятся, то каждая из сторон имеет право, при отсутствии иного соглашения между Сторонами, обратиться к Президенту Международного суда ООН (далее называемого МС), чтобы он произвел необходимые назначения. Если Президент МС является гражданином государства одной из Сторон или по иным причинам не может осуществить вышеуказанную функцию, то произвести необходимые назначения предлагается Вице-президенту МС. Если Вице-президент МС является гражданином государства одной из Сторон или по иным причинам не может осуществить вышеуказанную функцию, то произвести необходимые назначения предлагается следующему по старшинству члену МС, который не является гражданином государства

ни одной из Сторон и в отношении которого не существует иных препятствий для осуществления вышеуказанной функции.

6. Арбитражный суд принимает решение большинством голосов. Это решение является обязательным для обеих Сторон. Каждая из Сторон несет расходы, связанные с ее членом суда и с ее представительством в арбитражном процессе. Затраты, связанные с Председателем арбитражного суда, а также остальные расходы возлагаются на Стороны в равной доле. В то же время арбитражный суд может в своем решении указать, что одна из двух Сторон должна нести большую долю расходов, и такое решение является обязательным для обеих Сторон.

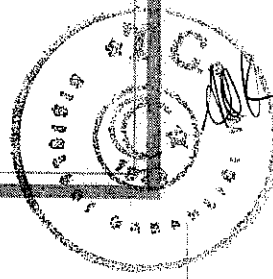
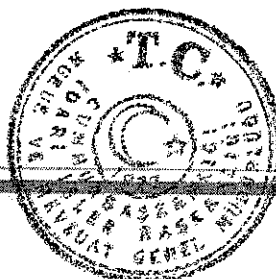
7. Процедура арбитража определяется арбитражным судом.

Статья 13

1. Стороны уведомляют друг друга по дипломатическим каналам в письменной форме, что все внутренние юридические процедуры, необходимые для вступления настоящего Соглашения в силу, были завершены. Настоящее Соглашение вступает в силу с даты получения последнего письменного уведомления.

2. Настоящее Соглашение остается в силе в течение десяти (10) лет и будет автоматически продлеваться на последующие пятилетние (5) периоды, если только ни одна из Сторон не уведомит другую Сторону по дипломатическим каналам о своем намерении прекратить действие настоящего Соглашения, не менее, чем за шесть месяцев до даты прекращения действия.

3. В случае прекращения действия настоящего Соглашения его положения будут оставаться в силе в отношении договоренностей и / или контрактов, заключенных в период действия настоящего Соглашения и, по-прежнему остающихся в силе, если иное решение не будет принято обеими Сторонами.

4. В случае прекращения действия настоящего Соглашения обязательства Сторон в соответствии со статьей 6, статьей 7, статьей 8, статьей 9 и статьей 10 настоящего Соглашения остаются в силе, если иное решение не будет принято обеими Сторонами.

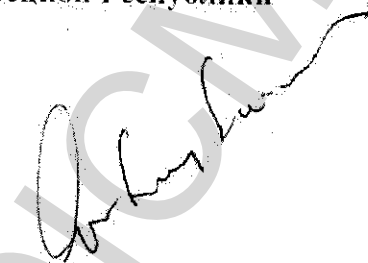
5. Настоящее Соглашение может быть изменено или дополнено в любое время с письменного согласия обеих Сторон. Любые изменения, вносимые в настоящее Соглашение, вступают в силу в соответствии с положениями пункта 1 настоящей статьи.

В удостоверение чего мы, нижеподписавшиеся, имеющие надлежащие полномочия от своих Правительств, подписали настоящее Соглашение:

Совершено в двух экземплярах в городе Минске на русском, турецком и английском языках, причем все тексты имеют одинаковую силу.

В случае возникновения разногласий при толковании положений настоящего Соглашения, текст на английском языке имеет преимущественную силу.

За Правительство
Турецкой Республики

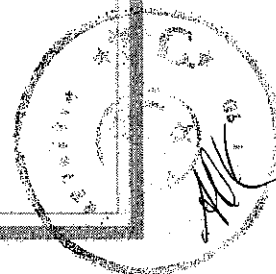
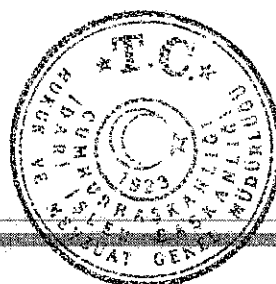

Орхан ЭРДЕМ

За Правительство
Республики Беларусь

Леонид Васильевич ШЕНЕЦ

[Amblem]
BELARUS CUMHURİYETİ
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

No 07-58/19105

Belarus Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Türkiye Cumhuriyeti'nin Belarus Cumhuriyeti nezdindeki Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve Büyükelçiliğin 17 Eylül 2018 tarih ve 2018/55461273-Minsk-BE/14315964 sayılı notasına atıfla, Minsk'te 11 Kasım 2016 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı için İşbirliği Anlaşmasının bazı maddelerinde tespit edilen teknik nitelikli hataların uluslararası uygulamada yaygın olarak kullanılan bir yöntem olarak nota teatisi yoluyla, aşağıdaki kusurlu kısımların daha önce mutabık kalındığı şekilde değiştirilmesi suretiyle düzeltilmesini önermekten şeref duyar:

1. Anlaşmanın Türk tarafındaki Türkçe nüshasında:

- 1. Maddenin (f), (g), (h), (i), (j) fıkralarının başındaki harfler (e), (f), (g), (h), (i) olarak değiştirilecektir.

- 5. Maddede Türk Makamlarına yapılan atıf, Belarus Makamlarından önce belirtilecektir.

- Son sayfada imzacıların unvanları (Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Orhan Erdem ve Belarus Enerji Bakanı Birinci Yardımcısı Leonid Shenets) yazılacaktır.

Anlaşmanın Türk tarafındaki İngilizce nüshasında:

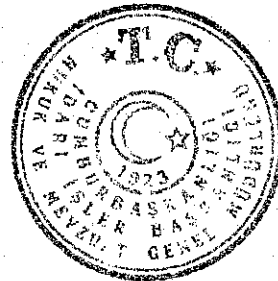
- Son sayfada imzacıların unvanları (Mr. Orhan Erdem, Deputy Minister of National Education of the Republic of Turkey and Mr. Leonid Shenets, First Deputy Minister of Energy of the Republic of Belarus) yazılacaktır.

- Belarus Cumhuriyeti Enerji Bakanı Birinci Yardımcısı Sayın Leonid Shenets'in imzasının üzerindeki "...The Republic of Turkey" ifadesi "...The Republic of Belarus" olarak değiştirilecektir.

2. Anlaşmanın Rusça metninde "nükleer enerji" ifadesi "atom enerjisi" ifadesi ile değiştirilecektir.

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği

Minsk

3. Anlaşmanın 1. Maddesinin tüm dillerde (Türkçe, Rusça ve İngilizce) düzeltilmesine ilişkin olarak:

- (e) fıkrasında, “fıkrasında” sözcüklerinden sonra (e) harfi (d) harfine değiştirilecektir,

- (f) fıkrasında “fıkralarında” sözcüklerinden sonra (e) ve (f) harfleri buna uygun olarak (d) ve (e) harflerine değiştirilecektir,

- (g) fıkrasında, “fıkrasında” sözcüklerinden sonra (e) harfi (d) harfine değiştirilecektir,

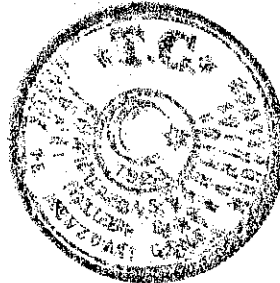
4. Anlaşmanın tüm dillerinde (Türkçe, Rusça ve İngilizce) 12. Maddenin 5. Paragrafında “paragrafında belirtilen” ifadesinden sonra gelen “3” sayısı “4” sayısı ile değiştirilecektir.

Bakanlık yukarıda belirtilen değişikliklerin Anlaşmada teknik nitelikli olduğunun ve Türk tarafınca kabul edildiğinin Büyükelçilik tarafından teyit edilmesinden memnuniyet duyacaktır.

Belarus Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı bu vesileyle Türkiye Cumhuriyeti'nin Belarus Cumhuriyeti nezdindeki Büyükelçiliğine en yüksek saygılarını yineler.

[Paraf]

[Amblem] Minsk, 27 Eylül 2018

МІНІСТЭРСТВА
ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

№ 07-58/19105

The Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Belarus presents its compliments to the Embassy of the Republic of Turkey in the Republic of Belarus and with reference to the Embassy note 2018/55461273-Minsk-BE/14315964 of 17 September 2018 has a honour to propose to correct the errors of technical nature identified in some articles of the Agreement Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Belarus on Cooperation in the Area of the Use of Nuclear Energy for Peaceful Purposes signed in Minsk on 11 November 2016, through the exchange of notes as a commonly used method in international practice, accordingly to replace the following defective parts as agreed before:

1. In the Turkish version of the Agreement of the Turkish side:

- the letters at the beginning of Paragraphs (f), (g), (h), (i), (j) will be changed as (e), (f), (g), (h), (i) respectively in Article 1.

- reference to the Turkish Authorities will be stated prior to the Belarusian Authorities in Article 5.

- the titles of the signatories will be written (Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Orhan Erdem ve Belarus Enerji Bakanı Birinci Yardımcısı Leonid Shenets) at the last page.

In the English version of the Agreement of the Turkish side:

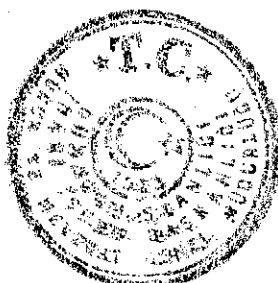
- the titles of the signatories will be written (Mr. Orhan Erdem, Deputy Minister of National Education of the Republic of Turkey and Mr. Leonid Shenets, First Deputy Minister of Energy of the Republic of Belarus) in the last page.

- phrase "... The Republic of Turkey" stated above the signature of Mr. Leonid Shenets, First Deputy Minister of Energy of the Republic of Belarus, will be changed as "...The Republic of Belarus".

2. The "ядерной энергии" phrase will be replaced with "атомной энергии" phrase in the Russian text of the Agreement.

Embassy of the Republic of Turkey

Minsk

3. Regarding the correction of the Article 1 of the Agreement in all languages (Turkish, Russian and English):

- the letter (e) will be changed to letter (d) after the words "in paragraph" in paragraph" (e),

- the letters (e) and (f) will be changed to the letters (d) and (e) accordingly after the words "in paragraphs" in paragraph (f),

- the letter (e) will be changed to letter (d) after the words "in paragraph" in paragraph (g).

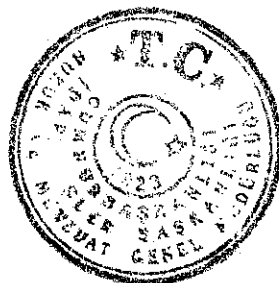
4. Number "3" will be changed to number "4" after the phrase "mentioned in the paragraph",

in Paragraph 5 of the Article 12 of the Agreement in all languages (Turkish, Russian and English)

The Ministry would appreciate if the Embassy confirms that the above stated changes are of technical nature in the Agreement and accepted by the Turkish side.

The Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Belarus avails itself of this opportunity to renew to the Embassy of the Republic of Turkey in the Republic of Belarus the assurances of its highest consideration. *AK*

Minsk, *27* September 2018

[Amblem]

2018/55461273-Minsk BE/14522780

COK İVEDİ

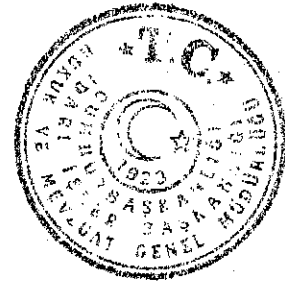
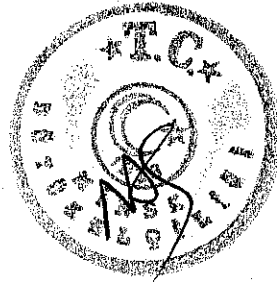
Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği Belarus Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına saygılarını sunar ve Bakanlığın 27 Eylül 2018 tarih ve 07-58/19105 sayılı Nota'sına atıfla, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı için İşbirliği Anlaşması"nın bazı maddelerinde tespit edilen hataların düzeltilmesine yönelik önerileri çerçevesinde aşağıdaki hususları bildirmekten şeref duyar.

Büyükelçilik belirtilen değişikliklerin Anlaşmada teknik nitelikli olduğunu ve Türk tarafınca kabul edildiğini teyit eder.

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği bu vesileyle Belarus Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına en yüksek saygılarını yineler.

Minsk, 8 Kasım 2018
[Mühür ve Paraf]

Belarus Cumhuriyeti
Dışişleri Bakanlığı
Minsk

2018/55461273-Minsk BE/14522780

MOST URGENT

The Embassy of the Republic of Turkey presents its compliments to the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Belarus and with reference to the Ministry's Note No: 07-58/19105 of September 27th 2018, concerning the proposals to correct the errors identified in some articles of "The Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Belarus for Cooperation in the Area of the Use of Nuclear Energy for Peaceful Purposes" has the honour to communicate the following.

The Embassy confirms that the stated changes are of technical nature in the Agreement and accepted by the Turkish side.

The Embassy of the Republic of Turkey avails itself of this opportunity to renew to the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Belarus the assurances of its highest consideration.

Minsk, 8 November 2018

Ministry of Foreign Affairs
of the Republic of Belarus
Minsk

